

Ινστιτούτο Εργασίας Γ.Σ.Ε.Ε.

Δίκτυο Υπηρεσιών Πληροφόρησης & Συμβουλευτικής Εργαζομένων και Ανέργων

 Μάρτιος 2021

 Απόφαση 317.2020 Ολομέλειας
Ελεγκτικού Συνεδρίου - Δημόσιοι υπάλληλοι
πατέρες ανήλικου με θεμελίωση έως 31-12-2010

INE - ΓΣΕΕ

www.inegsee.gr

info@inegsee.gr

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το έργο συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος
«Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση».

Περιεχόμενα

σελ.

3

1. Εισαγωγή
2. Πραγματικά περιστατικά – Κρίση του II Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου
3. Λόγοι αναίρεσης του Ελληνικού Δημοσίου

σελ.

4

4. Οι κρίσεις της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου

σελ.

5

5. Καταλαμβανόμενα πρόσωπα
6. Πηγή

ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ:
Μαμματάς Ζαχαρίας

Με την απόφαση 317/2020 της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου κρίθηκε ότι για την αποκατάσταση της ίσης μεταχείρισης των δύο φύλων πρέπει να εφαρμοστούν τα ηλικιακά όρια συνταξιοδότησης που ισχύουν για τις γυναίκες δημόσιες υπαλλήλους με ανήλικο τέκνο και στους άνδρες δημόσιους υπαλλήλους με ανήλικο τέκνο, οι οποίοι θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31.12.2010. Η θέσπιση μικρότερου ορίου ηλικίας για τις δημόσιες υπαλλήλους με ανήλικο τέκνο, οι οποίες συμπληρώνουν 25ετή συντάξιμη υπηρεσία μέχρι 31.12.2010, έναντι των ανδρών υπαλλήλων, με τη διάταξη του άρθρου 56 παρ. 1 περ. β' του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (π.δ. 169/2007), όπως ίσχυε πριν από την αντικατάστασή της, από 1.1.2011, με το ν. 3865/2010, συνιστά δυσμενή διάκριση σε βάρος των ανδρών με μόνο κριτήριο το φύλο τους, η οποία δεν δικαιολογείται από λόγους γενικότερου κοινωνικού ή δημοσίου συμφέροντος ή από λόγους που ανάγονται στην ανάγκη μεγαλύτερης προστασίας των γυναικών σε θέματα μητρότητας, γάμου και οικογένειας ή σε καθαρά βιολογικές διαφορές που επιβάλλουν τη λήψη ιδιαίτερων μέτρων υπέρ αυτών. Επιπλέον, η διάκριση αυτή αντίκειται στην αρχή της ισότητας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 4 του Συντάγματος, ιδιαίτερη εκδήλωση της οποίας συνιστά κατά τη παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου η αρχή της ίσης μεταχείρισης των δύο φύλων, καθώς και στο άρθρο 141 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης που απαγορεύει κάθε διάκριση μεταξύ ανδρών και γυναικών όσον αφορά στην αμοιβή τους.

2 Πραγματικά περιστατικά – Κρίση του ΙΙ Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου

Ο συνταξιούχος δημόσιος υπάλληλος – διάδικος στην ανωτέρω υπόθεση αποχώρησε από την υπηρεσία του στις 28.7.2014 και με πράξη του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους κανονίστηκε σύνταξη που θα άρχιζε να καταβάλλεται από τη συμπλήρωση του 52ου έτους της ηλικίας του, χωρίς μάλιστα να συνυπολογίζεται η προηγούμενη ασφάλισή του στο ΙΚΑ. Κατά της πράξης αυτής άσκησε έφεση ενώπιον του ΙΙ Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η οποία έγινε δεκτή με την απόφαση 790/2016 καθώς κρίθηκε ότι πρέπει να εφαρμοστούν και στην περίπτωση του, ως πατέρα ανήλικου τέκνου ο οποίος συμπλήρωσε 25 έτη υπηρεσίας έως 31.12.2010, τα ηλικιακά όρια συνταξιοδότησης που ίσχυαν για τις γυναίκες υπαλλήλους με ανήλικο τέκνο, οι οποίες, εφόσον μέχρι 31.12.2010 έχουν συμπληρώσει 25 έτη συντάξιμη υπηρεσίας, δικαιούνται σύνταξη με τη συμπλήρωση του 50ου έτους της ηλικίας τους και επομένως πρέπει στην περίπτωση του να καταβληθεί η σύνταξη από την 7.7.2015, δηλαδή από τον χρόνο συμπλήρωσης του 50ου έτους της ηλικίας του, με συνυπολογισμό με τις διατάξεις της διαδοχικής ασφάλισης και του χρόνου ασφάλισης στο ΙΚΑ.

3 Λόγοι αναίρεσης του Ελληνικού Δημοσίου

Κατά της απόφασης 790/2016 του ΙΙ Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου άσκησε αναίρεση το Ελληνικό Δημόσιο για τους ακόλουθους λόγους: α) με τη σχετική διάταξη δεν εισάγεται αδικαιολόγητη ευμενέστερη ρύθμιση ως προς τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης των γυναικών υπαλλήλων σε σχέση με τους άνδρες υπαλλήλους, και επομένως δεν είναι δυνατή η επέκταση της ρύθμισης διότι δεν πρόκειται για αδικαιολόγητη εξαίρεση από κάποιον κανόνα, ώστε με τον παραμερισμό της εξαίρεσης να ανακύψει έδαφος εφαρμογής του κανόνα αυτού και στην αποκλεισθείσα κατηγορία, αλλά για θετικό μέτρο υπέρ των γυναικών, που επιτρέπεται κατ' άρθρο 116 παρ. 2 του Συντάγματος για λόγους που ανάγονται στην ανάγκη μεγαλύτερης προστασίας της γυναίκας σε θέματα μητρότητας, γάμου και οικογένειας, β) η επέκταση του ευνοϊκότερου ορίου ηλικίας και στους άνδρες υπαλλήλους με ανήλικο τέκνο είναι αντίθετη στο άρθρο 93 παρ. 4 του Συντάγματος, το οποίο προβλέπει ότι τα δικαστήρια υποχρεούνται να μην εφαρμόζουν νόμο που αντίκειται στο Σύνταγμα και όχι να επεκτείνουν την εφαρμογή νόμων σε κατηγορίες για τις οποίες δεν υφίσταται σχετική νομοθέτηση και γ) δεν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 141 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διότι αυτό ρητά αναφέρεται σε αμοιβή για εργασία και όχι σε σύνταξη.

Η Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου απέρριψε και τους τρεις λόγους αναίρεσης του Ελληνικού Δημοσίου και δέχθηκε ως ορθές τις κρίσεις της απόφασης 790/2016 του ΙΙ Τμήματος.

Η διαφορετική συνταξιοδοτική μεταχείριση μεταξύ ανδρών και γυναικών και, μάλιστα, τόσο αυτών που τελούν σε ειδικές συνθήκες (μητέρες με ανήλικα παιδιά), όσο και όσων δεν τελούν σε τέτοιες συνθήκες συνιστά δυσμενή διάκριση των πρώτων έναντι των δεύτερων με μόνο κριτήριο το φύλο τους, που δεν δικαιολογείται από λόγους γενικότερου κοινωνικού ή δημοσίου συμφέροντος ή από λόγους που ανάγονται στην ανάγκη μεγαλύτερης προστασίας των γυναικών σε θέματα μητρότητας, γάμου και οικογένειας ή σε καθαρά βιολογικές διαφορές που επιβάλλουν τη λήψη ιδιαίτερων μέτρων υπέρ αυτών. Κατά το μέρος που με τις συνταξιοδοτικές αυτές ρυθμίσεις επιδιώκεται η προστασία της οικογένειας και των παιδιών, δεν επιτρέπεται η διαφορετική μεταχείριση των δύο φύλων, καθώς και οι δύο γονείς έχουν τις ίδιες υποχρεώσεις και τα ίδια βάρη στο πλαίσιο της προστασίας και ανατροφής των τέκνων τους, καθώς και της λειτουργίας και της ενότητας της οικογένειας. Εξάλλου, η θέσπιση διαφορετικής ηλικίας συνταξιοδότησης με βάση το φύλο, ούτε από καθαρά βιολογικές διαφορές δικαιολογείται, αφού δεν συναρτάται με διαφορετικό προσδόκιμο ζωής, ούτε αποτελεί θετικό μέτρο για την προώθηση της ισότητας μεταξύ των δύο φύλων και την άρση τυχόν υφιστάμενων ανισοτήτων σε βάρος των γυναικών, αφού, με τον τρόπο αυτό, δεν διευκολύνονται οι γυναίκες στη συνέχιση της επαγγελματικής τους δραστηριότητας, ούτε αποκαθίστανται τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν αυτές στην επαγγελματική τους σταδιοδρομία, αλλά απλώς τίθενται σε ευνοϊκότερη θέση έναντι του άλλου φύλου με το να μπορούν να συνταξιοδοτηθούν σε μικρότερη ηλικία σε σχέση με τους άνδρες.

Για την αποκατάσταση της ίσης μεταχείρισης των δύο φύλων, για όσο χρονικό διάστημα διατηρείται σε ισχύ η δυσμενής διάκριση σε βάρος των ανδρών (δηλαδή για όσους έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31.12.2010, καθώς από 1.1.2011 τα ηλικιακά όρια συνταξιοδότησης ανδρών και γυναικών εξισώθηκαν), πρέπει να επεκταθεί και στους άνδρες υπαλλήλους η ευνοϊκότερη ρύθμιση που ισχύει για τις γυναίκες. Εάν τα δικαστήρια περιορίζονταν να κηρύξουν μόνο την αντισυνταγματικότητα της διάταξης που εισάγει τη δυσμενή διάκριση χωρίς να μπορούν να επεκτείνουν τη ρύθμιση και υπέρ εκείνων που υπέστησαν τη διάκριση αυτή, θα παρέμενε η αντισυνταγματική ανισότητα η δικαστική προστασία δεν θα είχε ουσιαστικό περιεχόμενο.

Η ομοιόμορφη μεταχείριση των δύο φύλων ως προς τις προϋποθέσεις θεμελίωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος και τον υπολογισμό της συνολικής πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας, βάσει της οποίας κανονίζεται η σύνταξη, επιβάλλεται στον εθνικό νομοθέτη και από τις υπερνομοθετικές ισχύος διατάξεις του ενωσιακού δικαίου (άρθρο 157 στην ενοποιημένη απόδοση της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης). Στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων αυτών εμπίπτει και το συνταξιοδοτικό σύστημα που θεσπίζεται με τον Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων, διότι η σύνταξη που χορηγείται κατά τις διατάξεις του Κώδικα αυτού θεωρείται «αμοιβή», κατά την έννοια των ανωτέρω άρθρων.

Αντικείμενο της απόφασης 317/2020 της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου είναι η διαφορετική μεταχείριση ανδρών και γυναικών με βάση τις νομοθετικές διατάξεις για τη συνταξιοδότηση των δημοσίων υπαλλήλων, στο πλαίσιο της δικαιοδοσίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Δεν διευρύνεται το κανονιστικό πεδίο των διατάξεων που κρίθηκαν αντισυνταγματικές και στους ασφαλισμένους του ιδιωτικού τομέα, για τους οποίους ισχύουν διαφορετικές συνταξιοδοτικές διατάξεις. Συνεπώς, η αντισυνταγματικότητα αφορά αποκλειστικά τους δημοσίους υπαλλήλους και ακόμη και για αυτούς ενδέχεται να απαιτηθεί ορισμένο χρονικό διάστημα μέχρι να εξασφαλιστεί η απρόσκοπτη εφαρμογή των ανωτέρω προϋποθέσεων και στους πατέρες ανηλίκου, έως δηλαδή την ουσιαστική συμμόρφωση της διοίκησης προς τις κρίσεις της ανωτέρω απόφασης του Ελεγκτικού Συνεδρίου, καθώς το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους αναμένει είτε σχετική νομοθετική διάταξη είτε ρητή εντολή για την επέκταση των ευνοϊκών ορίων ηλικίας των δημοσίων υπαλλήλων μητέρων ανηλίκων που θεμελίωσαν συνταξιοδοτικό δικαίωμα έως την 31.12.2010 και στους δημοσίους υπαλλήλους πατέρες ανηλίκων με αντίστοιχη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος έως την 31.12.2010.

6 Πηγή

Απόφαση 317/2020 της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου (https://www.elsyn.gr/sites/default/files/317_2020.pdf)

Ινστιτούτο Εργασίας Γ.Σ.Ε.Ε.

Εμ. Μπενάκη 71Α, Τ.Κ. 10681, Αθήνα, Τηλ: 210 3327710, Fax: 210 3304452

INE - ΓΣΕΕ

www.inegsee.gr

info@inegsee.gr